

Natuur
centrum
Arnhem

Natuurcentrum Arnhem

Meerjarenplan 2025–2027

Visie, Missie en Strategie

Natuurcentrum Arnhem gelooft in de kracht en waarde van harmonie tussen mens en natuur. Wij streven naar een groene, gezonde en inclusieve stad waarin inwoners actief bijdragen aan een duurzame toekomst. Onze missie is om jong en oud te inspireren, informeren en activeren tot zorgzaam gedrag richting de natuur en elkaar. We doen dit met educatieve programma's, participatieprojecten en groene ontmoetingsplekken, midden in de Arnhemse wijken.

Onze visie is dat Arnhem in 2030 een toonaangevende stad is op het gebied van stedelijke duurzaamheid, waar natuur vanzelfsprekend is in het dagelijks leven. Een stad waar kinderen opgroeien met respect voor dier en omgeving, waar buurtbewoners elkaar ontmoeten in het groen, en waar educatie, inclusie en biodiversiteit hand in hand gaan.

Wij zetten ons in voor het actief betrekken van de gemeenschap bij natuur en duurzaamheid. Dit doen wij door een breed scala aan educatieve programma's en activiteiten aan te bieden, gericht op alle leeftijdsgroepen. Wij stimuleren lokale initiatieven die bijdragen aan het leefklimaat van de stad. Wij bouwen actief aan relaties, netwerken en samenwerkingen met scholen, lokale organisaties en bewoners om gezamenlijk onze groene missie na te streven.

Onze medewerkers en vrijwilligers zijn de kern van onze organisatie. Hun expertise en passie zijn nodig om abstracte thematiek dichtbij mensen te brengen. Om hen te betrekken en te motiveren, investeren wij in het creëren van een veilige, inclusieve omgeving waarin ideeën en initiatieven aangemoedigd worden, en waarin ieders bijdrage zichtbaar bijdraagt aan onze gezamenlijke doelen.

Organisatie

Natuurcentrum Arnhem is een stichting zonder winstoogmerk en heeft de ANBI-status.

We ontvangen structurele subsidie van de Gemeente Arnhem en werven daarnaast aanvullende middelen via projecten, donaties en verkoop van duurzame producten. Ons vermogen wordt doelmatig beheerd en ingezet ten behoeve van onze maatschappelijke missie. Het bestuur is onbezoldigd en houdt toezicht op de voortgang, begroting en continuïteit van de stichting.

Programmaliijnen 2025-2027

De komende jaren geven we invulling aan onze missie en visie via vier samenhangende programmaliijnen. Deze lijnen vormen de kern van onze activiteiten en laten zien hoe wij op structurele en inspirerende wijze bijdragen aan een groene, duurzame en inclusieve stad.

Elke programmaliijn is gericht op zowel inhoudelijke impact als maatschappelijke betrokkenheid.

- 1. Het vernieuwen en borgen van ons educatief programma.**
- 2. We maken van onze locaties inclusieve, groene parels in de wijk.**
- 3. We verbinden inwoners met stadsnatuur middels een veelzijdig programma.**
- 4. We stimuleren participatie via werk in het groen.**

Met deze integrale aanpak dragen we bij aan gedragsverandering, vergroting van het ecologisch bewustzijn én een versterkt gevoel van eigenaarschap en verbondenheid met de natuurlijke leefomgeving.

1. Vernieuwen en borgen van het educatief programma rondom natuur- en duurzaamheid

Onder het motto 'de natuur als klaslokaal' verzorgen we een breed scala aan lessen en activiteiten voor het basisonderwijs. Kinderen leren buiten over voeding, biodiversiteit, klimaat en hun eigen rol in het ecosysteem. Het reguliere aanbod bestaat uit buitenlessen, binnenlessen, natuurdagen, lesmaterialen en uitleen van dieren via de Dierotheek.

We bouwen aan doorgaande leerlijnen en sluiten aan bij de kerndoelen uit het onderwijs. Dit doen we in nauwe samenwerking met schoolbesturen, beleidsmakers en maatschappelijke partners.

Naast dat we zelf les geven, is het borgen van natuur- en duurzaamheidsonderwijs is een belangrijk doel. Dit doen we niet alleen door met name de programma's DAS (Duurzame Arnhemse Scholen) en AAS (Arnhemse Aanpak Schoolmoestuiniëren) structureel te verankeren in onze organisatie en bij de scholen. Maar ook door nog meer in te zetten op training, opleiding en ondersteuning bij ontwikkeling van visie op natuur-en duurzaamheid binnen het onderwijs.

We streven naar een inclusieve aanpak, waarbij scholen in Arnhem-Oost extra ruimte krijgen om deel te nemen. Ook naschoolse programma's krijgen een stevigere plek in het aanbod, met aandacht voor kansengelijkheid en rijke schooldagen.

2. Stadsboerderijen als inclusieve, groene parel in de wijk

De stadsboerderijen en de Heemtuin in Arnhem zijn groene ankerpunten in de wijk en de wijde omgeving. Ze vormen een plek waar mensen samenkomen, bewegen, leren en ontspannen. In de boerderijwinkels vinden de bezoekers een verantwoord tussendoortje of biologisch vlees en groente voor thuis.

In 2025–2027 versterken we de sociale en educatieve functie van deze locaties. Kinderen maken kennis met de boerderijdieren en spelen in inclusieve speeltuinen, buurtbewoners ontmoeten elkaar en raken in gesprek, en vrijwilligers dragen bij aan het erf en de tuinen.

Elke boerderij vertelt het verhaal van voedselproductie, dierenwelzijn en biodiversiteit. In samenwerking met o.a. Boerderijcafé de Hooijmaat en lokale partners wordt het activiteitenprogramma

uitgebreid. De indeling van de erven wordt verbeterd voor toegankelijkheid en duidelijkheid. Nieuwe informatieborden, zitplekken en aankleding zorgen voor een uitnodigende omgeving.

Vanuit onze stadsboerderijen beheren we op natuur inclusieve wijze 80 hectare grond. Dat betekent: slimme keuzes maken voor bodem, dieren en biodiversiteit.

De komende jaren willen we onze werkwijze verder ontwikkelen, onze kennis delen met meer boeren en terreinbeheerders, en samenwerkingen aangaan om op grotere schaal natuur en landbouw met elkaar te verbinden. Zo bouwen we aan een veerkrachtig landschap, een gezonde bodem, én een toekomstbestendig Arnhem.

3. Verbeteren programmering voor een natuurinclusieve stad

Vanuit Molenplaats Sonsbeek brengen we mensen in contact met de natuur, juist midden in de stad. We maken de rijkdom van stadsnatuur zichtbaar en beleefbaar, en laten zien hoe groen en duurzaamheid in het dagelijks leven passen.

We zetten in op een verdere ontwikkeling van een breed programma aan activiteiten – zoals wandelingen, lezingen, festivals en ontmoetingen – bieden we laagdrempelige manieren om in aanraking te komen met thema's als biodiversiteit, erfgoed, lokale voedselketens en klimaat.

Met de nieuwe buiten- en binneninrichting kunnen we dat nog veel beter dan voorheen. Ook laten we middels de verbeterde inrichting de verbinding van deze stadsnatuur met de Veluwe zien.

Molenplaats Sonsbeek is daarbij meer dan een locatie: het is een startpunt voor een groene beweging. We bouwen aan een netwerk van bewoners, maar ook bij organisaties, overheden en het bedrijfsleven, die samen Arnhem groener, duurzamer en leefbaarder maken. Via verhalen, ervaringen en samenwerking nodigen we iedereen uit om mee te doen.

We doen dit door onder andere door de samenwerking met Arnhem Klimaatbestendig te intensiveren en samen naar de stad toe te communiceren onder 1 naam: **Groen Arnhem**.

4. Werken in het groen & participatie

Vrijwilligers zijn onmisbaar. We investeren in begeleiding, training en samenwerking tussen afdelingen. Ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden hier een waardevolle plek. Dit doen we samen met partners als Scalabor. Onze inzet draagt bij aan inclusie, zingeving en welzijn.

Via groene werkprojecten maken we werk van vergroening én sociale participatie. We bieden dagbesteding en werkervaringen aan tientallen mensen. Zij onderhouden tuinen, verzorgen dieren, en dragen bij aan educatieve activiteiten. Het werk heeft impact op het groen in de stad, én op de mensen zelf: meer beweging, sociale contacten, zelfvertrouwen en zingeving.

De komende jaren professionaliseren we de inzet van vrijwilligers en deelnemers. We maken duidelijke taakverdelingen, ontwikkelen draaiboeken en organiseren kennisuitwisseling.

Conclusie

De komende jaren staan voor Natuurcentrum Arnhem in het teken van verdieping, verbinding en vernieuwing. Met dit meerjarenplan bouwen we voort op een stevig fundament van natuureducatie, maatschappelijke betrokkenheid en groene ontmoetingsplekken. Onze programma's sluiten aan bij urgente thema's als klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, sociale ongelijkheid en de noodzaak van duurzame gedragsverandering. Door ons werk toegankelijk, verbindend en lokaal geworteld te houden, zorgen we ervoor dat steeds meer mensen zich onderdeel voelen van de groene beweging. De ANBI-status onderstreept onze

maatschappelijke opdracht: we zijn er voor het algemeen nut. In onze keuzes, bestedingen en samenwerkingen staat die opdracht centraal. Met transparantie, verantwoording en betrokkenheid van partners werken we aan een groen en inclusief Arnhem.

Wij geloven dat echte verandering begint bij de mensen zelf – in hun wijk, hun school en hun eigen leefomgeving. Op deze manier dragen we bij aan een natuurinclusieve stad waarin zorgen voor elkaar en voor de omgeving vanzelfsprekend is – nu én in de toekomst.

Samen brengen we de
groene stad tot leven.